

Sedmična kolumna visokog predstavnika za BiH Christiana Schwarz-Schillinga i komandanta EUFOR-a, kontra-admirala Hans-Jochen Witthauera

“Održavanje sigurnosti i stabilnosti”

Christian Schwarz-Schilling i kontra-admiral Hans-Jochen Witthauer

Ovaj članak pišemo zajedno zbog naše velike privrženosti blagostanju i sigurnosti ove zemlje. Sigurnost i prosperitet su međusobno povezani i važno je da spoljni svijet razumije kakvi su pomaci ostvareni u Bosni i Hercegovini.

Čak i sada, više od deset godina nakon prestanka rata, ljudi koji po prvi put obilaze Sarajevo i druge gradove u Bosni i Hercegovini često su iznenađeni zbog odsustva vojnika na ulicama, bilo domaćih ili međunarodnih, i oni tek pristigli u ovu zemlju također su prijatno iznenađeni kako život u ovoj zemlji izgleda relaksiran i normalan.

Činjenica je da je normalan svakodnevni život u Bosni i Hercegovini jedno od velikih postignuća mirovnog procesa; to

svjedoči o tome koliko daleko je ova zemlja otišla u posljednjih nekoliko godina.

Kao rezultat pomaka u sigurnosnoj situaciji, EUFOR je mogao da zauzme diskretan i neupadljiv položaj. Trenutno, Evropska unija ima nekih 6.000 vojnika u Bosni i Hercegovini, koji pomažu da se održi sigurno i stabilno okruženje. Iako je EUFOR najveća mirovna misija Evropske unije, broj vojnika danas je samo deseti dio snaga koje su bile raspoređene u okviru Implementacijskih snaga predvođenih NATO-om prije tačno 11 godina.

Smanjenja broja vojnika tokom godina uvijek su se zasnivala na temeljitim procjenama sigurnosne situacije, kako ovdje tako i u regionu. Nakon posljednjeg razmatranja situacije od strane Evropske unije, broj međunarodnih trupa u Bosni i Hercegovini treba ponovo da bude smanjen na proljeće.

Na sastanku održanom početkom mjeseca, ministri vanjskih poslova zemalja članica EU načelno su odlučili da smanje broj trupa u Bosni i Hercegovini na oko 2 500 i planiranje za ovo smanjenje već je u toku. Konačna odluka o realizaciji plana o smanjenju broja vojnika trebalo bi da bude donesena krajem februara. Kao i u prethodnim prilikama, ova odluka će se zasnivati na temeljitoj procjeni sigurnosne situacije u Bosni i Hercegovini i regionu. Evropska unija neće ugroziti teško stečenu sigurnost ove zemlje.

Planirano smanjenje ne bi se trebalo tumačiti kao slabljenje opredjeljenja Evropske unije da ostane prisutna u Bosni u Hercegovini. Umjesto toga, treba ga vidjeti kao odraz ogromnog napretka koji je ova zemlja postigla u jačanju sopstvenih sigurnosnih struktura. Na taj način se osigurava da građani ove zemlje više ne žive u strahu da će se košmar s početka devedestih godina prošlog vijeka ponoviti.

Slično tome, međunarodna zajednica je u proteklih 11 godina uložila vojne i diplomatske resurse u ponovnu izgradnju Bosne

i Hercegovine te obezbijedila milijarde eura za humanitarnu pomoć i pomoć za obnovu te u obliku komercijalnih ulaganja. Ni i u tom smislu se neće riskirati.

Evropska unija trenutno radi na jačanju svog civilnog prisustva u Bosni i Hercegovini kako bi se ovoj zemlji pomoglo na putu ka punoj integraciji u Evropu. To podrazumijeva jačanje uloge specijalnog predstavnika EU (EUSR) pred najavljeno zatvaranje Ureda visokog predstavnika krajem juna. EUSR će pomoći u koordiniranju aktivnosti raznih evropskih i drugih međunarodnih agencija i institucija prisutnih ovdje. Štaviše, što je od suštinske važnosti, EUFOR će ostati u ovoj zemlji sve dok međunarodno vojno prisustvo bude potrebno.

Sljedeće godine EUFOR će biti manji, no on će zadržati isti energični mandat u oblasti očuvanja mira, u skladu sa poglavljem VII Povelje UN-a i Daytonskim sporazumom. Međunarodni bataljon za manevre biće stacioniran u Sarajevu a timovi za vezu i posmatranje biće raspoređeni po cijeloj zemlji. Na taj način, EUFOR će biti u stanju da riješi ili odvрати bilo kakvu prijetnju miru u Bosni i Hercegovini te da pruži podršku Međunarodnom krivičnom sudu za bivšu Jugoslaviju u Hagu, između ostalog i u hapšenju osumnjičenih za ratne zločine.

Ukoliko bude potrebno, EUFOR će također moći pozvati direktno pojačanje u obliku trupa stacioniranih u bliskom okruženju, iste one snage koje su u martu 2004. godine poslužile kao pojačanje jedinicama NATO-a na Kosovu. Štaviše, EUFOR će neko vrijeme zadržati mogućnost da povuče odluku o smanjenju trupa i ponovo uspostavi jače prisustvo u zemlji, ukoliko se to bude činilo neophodnim.

Takvo planiranje, pri kojem se uzima u obzir najgori scenario, istovremeno je i mjera opreza a i standardna procedura. Niko ne očekuje da će je biti potrebno provesti. Umjesto toga, nadamo se i očekujemo da će se sigurnosna situacija i dalje popravljati, sve dok ne postane samoodrživa. U međuvremenu,

EUFOR će zadržati diskretno ali uvjerljivo prisustvo, dok Bosna i Hercegovina bude dalje išla putem ka punoj integraciji u Evropu. A oni koji posjete ovu zemlju i dalje će biti oduševljeni kad vide kako je život u njoj postao normalan i miran.

Christian Schwarz-Schilling je visoki predstavnik međunarodne zajednice i specijalni predstavnik Evropske unije u Bosni i Hercegovine.

Kontra-admiral Hans-Jochen Witthauer je komandant EUFOR-a.